

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ДЕРМАТОЛОГІЇ ТА ВЕНЕРОЛОГІЇ НАМН УКРАЇНИ»**

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
ДУ «ІДВ НАМНУ»
28 листопада 2019 р., протокол №10.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ДУ «ІДВ НАМНУ»

проф. Я.Ф. Кутасевич

ПОЛОЖЕННЯ

про освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

1.1. «Положення про освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Державній установі «Інститут дерматології та венерології НАМН України» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 31.07.2014 р.; Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 347); Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20.12.2015 р.; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261; наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2016 № 600; Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015); Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07. 2019 р. № 977, на підставі Статуту ДУ «Інститут дерматології та венерології НАМН України» (далі-Інститут).

1.2. Дане Положення є складовою частиною внутрішньої системи забезпечення якості освітньої та наукової діяльності Інституту. Положенням визначаються основні засади, принципи та особливості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та закриття освітньо-наукової програми (далі – ОНП) та навчальних планів здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» незалежно від форми навчання.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Акредитація освітньої програми - оцінювання освітньої програми наукової установи на предмет відповідності стандартам вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у освітній програмі результатів навчання;

Освітньо-наукова програма - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також компетентності, якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Компетентність - динамічна комбінація знань, вмінь, практичних навичок, професійних якостей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати подальшу професійну діяльність.

Ліцензування - процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

Профіль програми - невід'ємна частина опису програми, створена для представлення в усталеній формі основної інформації про освітню програму. Дозволяє точно позиціонувати освітню програму серед інших, співвіднести з тематикою наукових досліджень, що полегшує її розуміння зацікавленими особами (стейкхолдерами).

2. ВИМОГИ ДО ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Стандарти вищої освіти встановлюють такі вимоги до освітньої програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;

Процес розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду ОНП документується в портфолію освітньої програми - зібранні всіх матеріалів, напрацьованих проектною групою, яке містить:

- освітню програму та додатки до неї;
- навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти;
- відомості за формами, передбаченими відповідними додатками до Ліцензійних умов;
- інші документи, напрацьовані проектною групою.

2.1. Структура ОНП

- титульна сторінка;
- загальна характеристика освітньої програми;
- профіль програми (містить цілі освітньої програми, опис предметної області, стиль та методика навчання, програмні компетентності випускника, ресурсне забезпечення реалізації програми, академічна мобільність).
- структура та компоненти освітньої програми (розподіл змісту освітньої програми та обсягу кредитів ЄКТС за компонентами освітньої програми, структурно-логічна послідовність їх вивчення).
- опис форм атестації здобувачів освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

2.2. Характеристика складових ОНП.

2.2.1. Профіль ОНП визначає її характерні риси, місце в освітньому просторі, співвідношення з тематикою наукових досліджень, та складається з таких елементів:

- титул з датою і номером протоколу засідання Вченої ради Інституту щодо затвердження ОНП;
- преамбула;
- перелік розробників;
- загальна характеристика;
- рівень вищої освіти;
- освітній ступінь, що присуджується;
- назва галузі знань;
- назва спеціальності;
- спеціалізація;
- офіційна назва освітньо-наукової програми;
- орієнтація програми;
- опис предметної сфери;
- основний фокус програми та спеціалізації;
- форми навчання;
- освітня кваліфікація, що присвоюється;

- акредитація;
- цикл/рівень вищої освіти;
- передумови;
- мова викладання;
- мета освітньої-наукової програми;
- працевлаштування та академічні права випускників;
- навчальне середовище (викладання, навчання, оцінювання);
- атестація здобувачів вищої освіти (форми атестації здобувачів вищої освіти);
- програмні компетентності (інтегральні, загальні, фахові);
- програмні результати навчання (у когнітивній, афективній, психомоторній сферах);
- ресурсне забезпечення реалізації програми:
  - характеристика кадрового забезпечення;
  - характеристика матеріально-технічного забезпечення;
  - характеристика навчально-методичного забезпечення;
  - характеристика інформаційного забезпечення;

2.2.2. Перелік освітніх компонентів (у тому числі перелік навчальних дисциплін) відображає розподіл ОНП на окремі освітні компоненти та логічну послідовність їх вивчення, які можуть складатися з одного або кількох модулів, інших типів складових навчального курсу, дослідницьких проектів, семінарських занять та інших відповідних навчальних заходів.

Перелік включає назви навчальних дисциплін (обов'язкових та вибіркових) та їх обсяг у кредитах ЄКТС з розподілом за навчальними семестрами.

2.2.3. Матриці відповідності.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП є відображення структурно-логічних зв'язків між змістом ОНП (переліком навчальних дисциплін) і запланованими програмними компетентностями.

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентами ОНП є відображенням структурно-логічних зв'язків між змістом ОНП і запланованими програмними результатами.

2.2.4. Графік освітнього процесу та навчальний план.

- Інститут на підставі освітньої-наукової програми розробляє навчальний план, який включає графік освітнього процесу та план навчального процесу, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми поточного і підсумкового контролю.
- Графік освітнього процесу за денною формою навчання розробляється на підставі наказу директора про зарахування здобувача 3 рівня освіти, і включає осінній та весняний семестри, канікулярну відпустку. У графіку освітнього процесу час на виконання дисертаційної роботи не планується.
- Вивчення всіх навчальних дисциплін завершується складанням іспиту або заліку. По завершенню навчання аспіранти складають іспит зі спеціальності «шкірні та венеричні хвороби»

3. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ І ЗАКРИТТЯ ОНП

3.1. Розроблення та затвердження ОНП

ОНП розробляється на основі стандартів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня з врахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній галузі або на основі Національної рамки кваліфікацій відповідного рівня освіти.

3.1.1. Етапи розроблення ОНП:

I етап – формування проєктної (робочої) групи та призначення гаранта освітньої програми.

II етап – аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів;

III етап – визначення профілю ОНП;

IV етап – визначення освітнього змісту ОНП та розроблення навчального плану;

V етап – розроблення системи оцінювання якості ОНП з метою її удосконалення.

3.1.2. Формування проектної (робочої) групи та призначення гаранта ОНП:

- на період розроблення ОНП створюється проектна група з числа наукових, науково-педагогічних співробітників Інституту, склад якої затверджується наказом директора Інституту;
- проектну групу очолює гарант ОНП, який призначається із числа наукових, науково-педагогічних працівників Інституту, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною до ОНП спеціальністю, відповідає критеріям чинного законодавства та визначений за наказом директора відповідальним за реалізацію цієї освітньої програми;
- гарант освітньої програми може бути керівником лише однієї ОНП.
- завданнями діяльності проектної групи є обрання виду ОНП; визначення форми навчання та організації освітнього процесу; визначення освітніх компонентів, розробка навчальних планів та інших нормативних документів, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною ОНП з врахуванням рекомендацій наукового відділу; узагальнення пропозицій та формування рекомендацій з вдосконалення або перегляду існуючої ОНП, внесення відомостей щодо ОНП та навчальних планів до ЄДЕБО; здійснення контролю за реалізацією ОНП науково-педагогічними працівниками, забезпечення процедур зовнішнього оцінювання (акредитація), самооцінювання та інші необхідні процедури;
- проектна група за результатами консультацій з профільними службами Інституту здійснює попереднє загальне оцінювання достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних та ін.) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.
- дострокове припинення роботи й призначення нового гаранта ОНП і членів проектної групи здійснюється на підставі наказу директора Інституту.

3.1.3. Визначення профілю ОНП:

Профіль ОНП визначається проектною групою і викладається у її вступі. Профіль ОНП визначається її метою, загальними та фаховими компетентностями, що мають бути досягнуті в результаті навчання, програмними результатами навчання з урахуванням Національної рамки кваліфікацій та встановлення необхідного обсягу ОНП у кредитах ЄКТС. Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями. Програмні результати навчання визначають що здобувач вищої освіти повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення ОНП.

Критерії результатів навчання:

- результати навчання мають бути релевантними відповідним програмним компетентностям;
- результати навчання мають відповідати кваліфікаційним вимогам, бути пов'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій;
- результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів;

3.1.4. Визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану

необхідно проводити у наступній послідовності:

- складання переліку освітніх компонентів ОНП;
- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання;
- визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;
- обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;
- розроблення робочих програм навчальних дисциплін.

Проектна група Інституту на етапі визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану зобов'язана:

- визначити загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;
- здійснювати структурування результатів навчання (навчальних дисциплін, інших складових навчального курсу, практик, дослідницьких проєктів, та інших відповідних навчальних заходів) і розподіляти кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів;
- аналізувати узгодженість результатів навчання та програмних компетентностей, результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньої програми); дисциплінарних результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми).
- Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінювання навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання. Визначаючи підходи до викладання, навчання та оцінювання, проєктна група має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання. Крім того, проєктна група має перевірити розвиток ключових загальних і спеціальних компетентностей, а також чи всі ці компетентності охоплюються модулями ОНП, розподіл балансу навантаження нормативних (обов'язкових) та вибіркових освітніх компонентів, реалізацію чотирьох необхідних компетентностей для навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та розподіл кредитів ЄКТС згідно чинного законодавства.

Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОНП є:

- акредитація освітніх програм відповідно до п.6 ст.7 Закону "Про вищу освіту";
- сертифікація освітніх програм - процедура встановлення відповідності якісних характеристик освітніх програм певним стандартам якості організації, що сертифікує ОНП;
- міжнародна експертиза освітніх програм - процедура оцінювання якості ОНП визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій науково-освітній галузі, в якій реалізується така ОНП.

Звіт про результати самооцінювання затверджуються на засіданні Вченої ради Інституту. Внесення в ОНП змін, що відносяться до компетенції Вченої ради Інституту, затверджується на її засіданні на підставі рекомендацій, наданих гарантом освітньої програми.

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ (УДОСКОНАЛЕННЯ) ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Порядок реалізації ОНП визначається «Положенням про організацію освітньо-наукового процесу» в ДУ «Інститут дерматології та венерології НАМН України».

4.2. Управління ОНП здійснюється на академічному та адміністративному рівнях.

4.2.1. Адміністративне управління:

здійснює науковий відділ Інституту. До функцій адміністративного управління ОНП належать:

- організація та управління матеріально-технічним та інфраструктурним забезпеченням ОНП;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення ОНП в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів;
- координація забезпечення якості ОНП;

4.2.2. Академічне управління:

На рівні ОНП академічне управління здійснює гарант освітньої програми. Завданнями академічного управління є:

- організація колегіального розроблення ОНП;

- контроль якості роботи викладачів ОНП;
- взаємодія з науково-дослідними підрозділами Інституту з питань дослідницької роботи, практичної підготовки здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня;
- виявлення здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня, схильних до академічної кар'єри, і організація роботи з ними;
- підготовка ОНП до процедур оцінювання якості (включаючи акредитацію).

4.3. Основні критерії забезпечення якості ОНП:

- виконується відповідно до Статуту Інституту;
- назва узгоджується зі змістом;
- використовувані методи і форма навчання, у тому числі обсяг самостійної роботи та практики, сприяють досягненню цілей ОНП;
- цілі і результати навчання сформульовано у такий спосіб, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників цієї ОНП;
- цілі і результати навчання є адекватними і порівнюваними з результатами навчання третього рівня вищої освіти;
- цілі і результати відповідають вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу та рівень освіти;

4.4. Розвиток ОНП та вимоги до викладачів програми

4.4.1. Вимоги до розвитку ОНП та структурних підрозділів, що її реалізують:

- розвиток є безперервним процесом;
- до розвитку ОНП залучено здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, роботодавців та інші зацікавлені сторони;
- наукові, науково-педагогічні працівники ознайомлені з цілями ОНП та їхньою роллю в досягненні цих цілей;
- кваліфікація викладачів ОНП відповідає вимогам, встановленим законодавством;
- викладачі ОНП мають відповідний рівень викладацької компетентності;
- викладачі ОНП беруть участь у дослідженнях і розробках;
- система розвитку персоналу є ефективною: викладачі ОНП мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку;
- викладачі програм регулярно використовують у подальшому свої знання та навички поза Інституту і беруть участь у науково-практичних заходах;
- вимоги для вступу базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання даної ОНП;

4.4.2. Фінансові ресурси щодо реалізації ОНП повинні відповідати наступним критеріям:

- бути достатніми для забезпечення ОНП;
- бути достатніми для діяльності з розвитку ОНП;
- бути достатніми для підтримання розвитку науково-педагогічних та наукових працівників програми;
- бути достатніми для підтримки досягнення здобувачами відповідних програмних результатів навчання (публікація наукових статей, тез, монографій тощо);

4.5. Перегляд ОНП здійснюють у формах оновлення або модернізації.

4.5.1. Оновлення ОНП

ОНП оновлюють у частині всіх компонентів, крім місії (цілей) по мірі необхідності. Підставою для оновлення ОНП можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та / або робочої групи ОНП;
- результати оцінювання якості ОНП;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОНП.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик та ін.).

Якщо зібрана інформація показує розбіжність між передбаченим навантаженням і часом, який фактично необхідний більшості здобувачів вищої освіти третього (освітньо-

наукового) рівня вищої освіти для досягнення визначених результатів навчання, необхідно переглянути навчальне навантаження, кредити, результати навчання або заходи та методи навчання й викладання. Це може також потребувати перепроектування ОНП та її освітніх компонентів.

4.5.2. Модернізація ОНП

має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж у разі планового оновлення. Зміна виду ОНП також є модернізацією.

Модернізацію ОНП можна проводити:

- з ініціативи керівництва Інституту, наукового відділу, в разі отримання незадовільних висновків про її якість в результаті самоаналізу або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня;
- з ініціативи гаранта освітньо-наукової програми за відсутності набору вступників на ОНП;
- за наявності висновків про недостатньо високу якість ОНП за результатами різних процедур оцінювання якості ОНП;
- з ініціативи проектної групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується ОНП.
- Модернізована ОНП разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в порядку, визначеному цим Положенням. Повторне затвердження ОНП відбувається з ініціативи гаранта ОНП в разі її значного оновлення. Значним вважають оновлення ОНП (складу дисциплін, практик і їх обсягу в кредитах ЄКТС) більш ніж на 50 %.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Це Положення затверджується Вченою радою ДУ «Інститут дерматології та венерології НАМН України» та затверджується директором інституту.

5.2. Усі зміни та доповнення або нова редакція Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради та затверджуються директором Інституту.

5.3. При затвердженні нової редакції Положення, попереднє втрачає чинність.